

[Knud Østergaard.]

en jordisk minister har en slig magt over klimatiske forhold — det være sagt uden misundelse, men med forventning i stemmen.

Om lovforslaget den bemærkning, at det jo afløser loven om talsmandsordningen af 11. juni 1954 og derfor indeholder de erfaringer, der er høstet i de forløbne 13 år. Det afspejler videre en udvikling i såvel den militære som den civile tilværelse. Begge steder erstattes håndens med åndens arbejde med deraf følgende ændringer med hensyn til ansvar, initiativ og selvstændighed. Jeg er tilfreds med, at ministeren ikke har fulgt klimaudvalgets forslag til lovens udformning, som den forekommer i betænkningens anden del. Ministeren har i stedet lagt rammen gennem det foreliggende lovforslag og leveret det øvrige indhold af udvalgsforslaget gennem bilag 1 som et udkast til kundgørelse for forsvaret. Det vil ganske givet betyde en smidighed i administrationen, som ministeren skal roses for.

Der er enkeltheder, vi må tage op i udvalget, bl. a. spørgsmålet om det formålstjenlige ved kontaktudvalgsmøder, der omfatter alle kategorier af værnepligtige, om forhandlingsprotokollens førelse og flere andre detaljer, men disse ting hører dog ikke hjemme her under første behandling, der drejer sig om principperne. I værneene som i alle grene af vort samfund stræber man mod noget bedre; på mange områder synes man at have haft held med sine bestræbelser. Der idømmes i dag færre straffe og anvendes færre disciplinærmidler end nogen sinde tidligere; det tjener ungdommen og personel af alle grader til ære, og det borger for, at loven vil virke efter sin hensigt.

Det konservative folkeparti går til udvalgsarbejdet med sin sædvanlige positive indstilling til moderne reformer.

Kjær Rasmussen: Jeg finder i og for sig ikke anledning til at ofre det foreliggende lovforslag mange ord. Når jeg alligevel mener at måtte sige noget om det, er det, fordi vi er af den opfattelse, at det foreliggende lovforslag er en skueret. Og den kan man ikke komme til soldaterne med.

For os at se kunne det tyde på, at presset fra neden nu er så stort, at man har måttet foretage sig et eller andet. Bjerget har så barslet og er nedkommet med en spidsmus. På os virker det noget krampagtigt, at lovforslaget indeholder op imod 10 bemyndigelsesparagraffer; det er ikke særlig betryggende for de menige, og udkastet til kundgørelse under bilag 1 beroliger absolut ikke os.

Vi har her et forslag, som, hvis det bliver lov, skal virke i et traditionelt antidemokratisk miljø. Derfor må loven udformes, så der intet, absolut intet, er at tage fejl af. Talsmændene må sendes på kursus for dér at få en grundig orientering om deres virkefelt. Hvordan forestiller man sig egentlig, at de skal kunne varetage medlemmernes interesser, medmindre de får en grundig indføring i militær straffelov, i sociallovene og i de muligheder, der er for velfærds- og fritidsforanstaltninger? Talsmændene skal sikres, sikres således, at cheferne ikke på en fin måde, f. eks. gennem forflyttelse, kan komme af med en fordømt ubehagelig talsmand. Jeg begriber ikke, at man ikke har fundet det nødvendigt at sikre sig lovmæssigt mod vilkårligheder af den art. Det vil være naturligt, at en talsmand ikke udtages til befalingsmandsuddannelse, medmindre han selv begærer det; også dette må stå i loven.

Med hensyn til de i kapitel III nævnte talsmandsudvalg, så virker det på os noget komisk, at lovforslaget her opererer med begrebet født formand; ham er man jo ellers ved at få kvalt andre steder, men i militæret er det åbenbart stadig anvendeligt. Meningen er, at chefen skal være født formand for talsmandsudvalget og have ret til at indkalde særligt sagkyndige. Vi ville i høj grad finde det naturligt og rimeligt, om også de menige kunne hidkalde sagkyndig assistance. Som det hele ligger her, kan det hurtigt udarte til snak, og snak kan man vist ikke forlange at nogen skal interessere sig for.

Vi savner en bestemmelse om, at talsmanden skal være bisidder i disciplinærsager. Den må vi have med, hvis der skal være sikkerhed for de menige.

Jeg anvendte i begyndelsen af mit indlæg udtrykket skueret. Dette lovforslag er